

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 5. kalendářní týden, 28. ledna – 3. února 2024 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 5, 28 January – 3 February 2024

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-28-january-3-february-2024-week-5>

Seznam onemocnění uvedených v aktualizaci za poslední týden:

1. Přehled epidemiologické situace ve výskytu respiračních virů v EU/EHP
2. Klasifikace variant SARS-CoV-2
3. Lidské případy prasečí chřipky A(H5N6) ve Španělsku- 2024
4. Lidské případy koinfekce sezónní chřipkou A(H3N2) a ptačí chřipkou A(H10N5)- Čína- 2024
5. Západni koňská encefalitida– Argentina- 2023

Přehled epidemiologické situace ve výskytu respiračních virů v EU/EHP

Aktualizace: Na konci 4. týdne (končícího 28. ledna 2024) zůstala četnost respiračních onemocnění (chřipce podobných onemocnění (ILI) a/nebo akutních respiračních infekcí (ARI)) zvýšená.

- Všechny ukazatele poukazovaly na pokračující vysokou aktivitu chřipky v EU/EHP.
- Všechny 20 zemí, které hlásily alespoň 10 testů, pozorovaly sezónní aktivitu chřipky nad prahem 10% pozitivitu v primární péči.
- Mezi zeměmi, které hlásily údaje o testování v primární péči pro sezónní chřipku, RSV a/nebo SARS-CoV-2, byla pozitivita testů na úrovni EU/EHP nejvyšší pro chřipku s hodnotou 39% (souhrnná data zemí: 34%; IQR hodnot zemí: 31–50%), s pozorovaným rostoucím trendem.
- Z 21 zemí, které hlásily kvalitativní hodnocení aktivity sezónní chřipky, 20 hlásilo úroveň nad bazální hodnotou, včetně pěti s vysokou aktivitou.
- 17 z 21 zemí hlásilo rozsáhlé geografické rozšíření sezónní chřipky. Většina zemí hlásila rostoucí trendy jak v sentinelových, tak v nesentinelových zdrojích.
- Mezi 1 270 detekcemi sezónní chřipky v primární péči bylo 1 231 (97%) typováno jako virus typu A a 36 (3%) bylo typováno jako virus typu B. Z chřipkových detekcí typu A, které byly dále podtypovány, bylo 812 (82%) A(H1)pdm09 a 181 (18%) A(H3). Sedmnáct detekcí chřipky typu B bylo dále definováno jako linie B/Victoria, zatímco zbývajících 19 udávalo neznámou linii.
- Aktivita RSV na úrovni EU/EHP oproti minulému týdnu klesala (mediánová pozitivita testu na RSV v primární péči byla 4%), nicméně na úrovni jednotlivých zemí byla patrná značná variabilita.
- Ve všech zemích klesala nebo byla nízká aktivita SARS-CoV-2 (mediánová pozitivita testu na SARS-CoV-2 v primární péči byla 4%).

Krátkodobé předpovědi ILI a ARI v zemích EU/EHP jsou zveřejňovány na [ECDC RespiCast](#).

SARI

- V porovnání se stejným obdobím loňského roku, byl podíl případů těžké akutní respirační infekce (SARI) vyskytující se v sentinelové sekundární péči vyšší ve třech z pěti zemí hlásících údaje pro 4. týden roku 2024.
- Medián pozitivitu testu na SARI pro sezónní chřipku byl 32% (souhrnný test pozitivitu: 30%; IQR hodnot zemí: 22–38%), s mírně klesajícím trendem způsobeným smíšeným obrazem dat na úrovni zemí.
- Pozitivita testů se pohybovala ve všech věkových skupinách nad 20 %, nejvyšší ve věkové skupině 5–14 let (49 %).

- Medián pozitivita testů SARI pro RSV byl 12% (IQR: 9–14%). Nejvyšší pozitivita (48%) byla zaznamenána u dětí ve věku 0–4 let; ve všech ostatních věkových skupinách byla pod 8%.
- Medián pozitivita testů SARI pro SARS-CoV-2 klesl na 5% (IQR: 5–9%). Pozitivita zůstala nejvyšší na úrovni 8% u lidí ve věku 65 let a starších.
- Celkově se postupně snižují od týdne 50 počty hospitalizací, přijetí na jednotku intenzivní péče a úmrtí, ve všech hlásících zemích.
- [Souhrnné odhady EuroMOMO](#) ukazují podstatně zvýšenou úroveň týdenní úmrtnosti celkově a ve věkových skupinách nad 45 let.

Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace dne 19. ledna 2024 byly k 2. únoru 2024 provedeny následující změny klasifikace variant ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), varianty zájmu (VOI), sledované varianty (VUM) a deeskalované varianty:

- Nově označená linie SARS-CoV-2 BA.2.87.1 byla klasifikována jako VUM. V současné době byl identifikován malý počet sekvencí této linie (9) v Jižní Africe, s daty sběru od 20. září do 12. prosince 2023. Tato linie cirkuluje na nízkých úrovních od září 2023, bez jakýchkoli jasných známek nárůstu podílu nebo vlivu na epidemiologické ukazatele. BA.2.87.1 je geneticky odlišná od aktuálně cirkulujících variant nesoucích kolem 100 mutací ve srovnání s rodičovskou linií BA.2. Má také odlišnou N-terminální doménu ve spike proteinu, včetně několika velkých delecí a může tedy potenciálně souviset s významným posunem v antigeních vlastnostech. Zatím však nejsou dostupná data o neutralizaci viru BA.2.87.1 a je zapotřebí dalších studií tohoto viru pro objasnění jeho vlastností. BA.2.87.1 pravděpodobně nebude mít v blízké budoucnosti vliv na epidemiologickou situaci v EU/EHP.
  - zastoupení variant v EU/EHP je zřetelně ovlivněno variantou BA.2.86, která byla dne 24. listopadu 2023 klasifikována jako VOI. Zvyšující se trendy, které byly konzistentně pozorovány v posledních měsících, se v prosinci 2023 ustálily. K 29. lednu 2024 je podíl BA.2.86 v EU/EHP pro týden 2 (od 8. ledna 2024 do 14. ledna 2024) 93,7% (rozmezí: 81–100%).
  - Mezi 13 zeměmi EU/EHP, které nahlásily alespoň 20 sekvencí do GISAID EpiCoV pro týden 1, byly podíly linií BA.2.86 následující: Rakousko (80,8%), Chorvatsko (70,6%), Dánsko (95,0%), Francie (94,9%), Německo (92,5%), Irsko (84,4%), Itálie (85,5%), Lucembursko (100,0%), Nizozemsko (95,1%), Norsko (100,0%), Polsko (100,0%), Španělsko (95,0%) a Švédsko (83,7%).
  - Podíl linie XBB.1.5-like+F456L cirkulující v zemích EU/EHP s mediánem podílu 4,3 % v zemích EU/EHP (rozsah: 0–16,4 %) klesá.
  - Varianty XBB.1.5-like+L455F+F456L vykazují klesající trend v EU/EHP s mediánem podílu 3,7 % (rozsah: 0–11 %).
- Další linie podobné XBB.1.5 obíhají ve velmi nízkých proporcích a v EU/EHP klesají s mediánem podílu 1,3 % (rozmezí: 0,0–5,5 %).

Pro nejnovější informace jsou k dispozici [webové stránky ECDC o variantách](#).

Lidské případy prasečí chřipky A(H5N6) ve Španělsku- 2024

- Dne 29. ledna 2024 Španělsko ohlásilo možný případ lidské infekce prasečí chřipkou A(H1N1) u dospělého muže pracujícího na prasečí farmě v Katalánsku. Pacient je již zdravý a mezi blízkými kontakty nebyly hlášeny žádné další případy onemocnění.

- Výsledky sekvenace jsou k dispozici na GISAID (identifikátor izolátu: EPI_ISL_18782577). Podle hodnocení odborníků ECDC se všechny geny shodují s aktuálně cirkulujícími viry prasečí chřipky.
- Od roku 2011 bylo celkově celosvětově hlášeno 73 případů infekce A(H1N1), z Brazílie (2), Kanady (1), Číny (42), Dánska (2), Německa (5), Itálie (1), Nizozemska (6), Španělska (2), Švýcarska (3) a Spojených států (9). V roce 2023 (podle roku diagnózy nebo nástupu onemocnění) bylo hlášeno šest případů A(H1N1), včetně dvou případů detekovaných v zemích EU/EEA: Španělsko (1) a Nizozemsko (1). Předchozí případ ve Španělsku byl hlášen s datem nástupu příznaků v roce 2022.
- V souvislosti s tímto oznámením není znám přenos onemocnění z člověka na člověka.

Lidské případy koinfekce sezónní chřipkou A(H3N2) a ptačí chřipkou A(H10N5)- Čína-2024

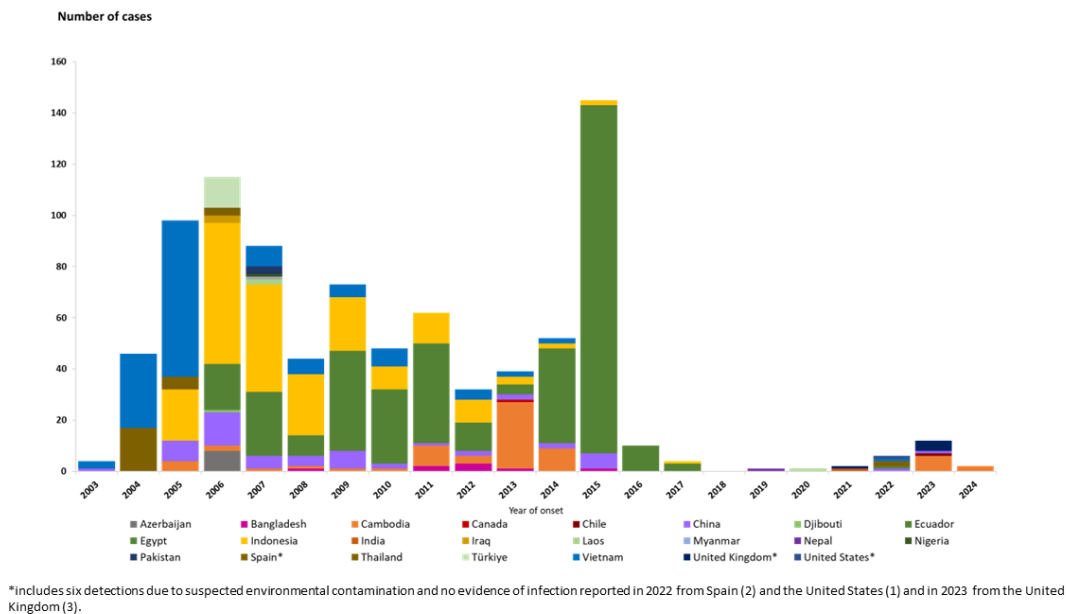
- Dne 30. ledna 2024 ohlásily čínské úřady případ koinfekce lidí sezónní chřipkou A(H3N2) a ptačí chřipky A(H10N5) v provincii Če-ťiang. Jednalo se o 63letou ženu s několika základními onemocněními, u které se rozvinuly příznaky onemocnění 30. listopadu 2023 a 16. prosince 2023 zemřela. Epidemiologickým šetřením nebyly zjištěny žádné další případy onemocnění.
- Celogenomová analýza viru ukázala, že virus A(H10N5) měl původ v ptačí populaci a neměl schopnost účinně infikovat lidi. Případ představoval ojedinělý přenos od drůbeže k člověku. Jedná se o první zdokumentovaný lidský případ infekce ptačí chřipkou A(H10N5).
- Zdravotní riziko pro obyvatele EU/EHP je v současnosti hodnoceno jako velmi nízké.
- Nejpravděpodobnějším zdrojem lidské infekce ptačí chřipkou je přímý kontakt s nakaženými ptáky nebo kontaminovaným prostředím. Riziko přenosu nákazy snižuje použití osobních ochranných opatření pro osoby vystavené nemocným nebo mrtvým ptákům a jejich trusu.

ECDC spolupracuje s EFSA a referenční laboratoří EU na vytvoření čtvrtletní zprávy o situaci v oblasti ptačí chřipky. Nejnovější zpráva byla publikována v [prosinci 2023](#).

Chřipka A(H5N1) – Více zemí (svět) – Monitorování případů u lidí

- Dne 28. ledna 2024 byl hlášen Ministerstvem zdravotnictví Kambodži druhý lidský případ infekce ptačí chřipkou A(H5N1). Onemocněl 69letý muž z vesnice Pbat, obce Prey Chrouk, okresu Puok, provincie Siem Reap. Muž choval přibližně 50 až 60 kuřat, která dva týdny před diagnostikou onemocnění u muže začaly umírat. Dosud nebyl hlášen žádný přenos z člověka na člověka spojený s touto událostí. Informace o kladu souvisejícího s tímto případem nejsou dostupné. V Kambodži byl v roce 2023 u lidských případů onemocnění hlášen klad viru 2.3.2.1c.
- Jedná se o druhý případ hlášený v Kambodži v roce 2024. Celkem bylo v Kambodži v roce 2023 hlášeno šest případů, včetně tří úmrtí, způsobených chřipkou A(H5N1): dva případy byly hlášeny v únoru, dva v říjnu a dva v listopadu. Od roku 2005 Kambodža hlásí celkem 64 případů infekce ptačí chřipkou A(H5N1), včetně 40 úmrtí (CFR: 64%).
- Celosvětově bylo od roku 2004 hlášeno z 23 zemí 884 lidských případů ptačí chřipky A(H5N1), včetně 461 úmrtí (CFR: 52 %).
- Riziko přenosu zoonotické chřipky na širokou veřejnost v zemích EU/EHP je považováno za nízké. Riziko pro profesionálně exponované skupiny, jako jsou likvidátoři zvířat, je považováno za nízké až střední.

Potvrzené lidské případy ptačí chřipky A(H5N1) od roku 2003 k 29. lednu 2024 podle roku, ve kterém bylo onemocnění diagnostikováno a podle země nákazy, zdroj: ECDC

Západní koňská encefalitidy – Argentina- 2023

- Dne 20. prosince 2023 oznámilo Ministerstvo zdravotnictví Argentiny případ onemocnění západní koňskou encefalitidou (WEE) ve městě Santa Fe. Světová zdravotnická organizace (WHO) dne 28. prosince 2023 zveřejnila zprávu o onemocnění (DON: <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2023-DON499>), podle které se příznaky u pacienta vyskytly již v listopadu, pracoval v oblasti, kde byly již dříve hlášeny případy onemocnění.

Od listopadu 2023, kdy byl zahájen epidemiologický dohled u WEE, bylo k 26. lednu 2024 potvrzeno celkem 39 případů (včetně pěti úmrtí tří mužů a dvou žen ve věku 36 až 74 let). Věkový medián nemocných je 55 let, s rozpětím 9 měsíců až 81 let. Většina případů byla hlášena u dospělých mužů (89 %).

- Poslední lidský případ onemocnění před listopadem 2023 byl hlášen v roce 2009 v Uruguayi.

- WEE je onemocnění přenášené komáry způsobené virem západní koňské encefalitidy (WEEV; rod Alphavirus, čeleď Togaviridae). Hlavním rezervoárem jsou ptáci, zatímco koně a lidé jsou koncovými hostiteli. Do 18. ledna 2024 bylo v Uruguayi hlášeno 47 ohnisek u koní a v Argentině bylo zaznamenáno 1 171 ohnisek. Poslední ohniska u koňovitých před tímto výskytem byla hlášena v Mexiku v roce 2019. Poslední případ onemocnění u člověka byl vykázan v Uruguayi v roce 2009.

- Podrobné laboratorní směrnice pro detekci infekce WEE u lidí byly zveřejněny WHO PAHO dne 20. prosince 2023 (<https://www.paho.org/en/documents/laboratory-guidelines-detection-and-diagnosis-western-equine-encephalitis-virus-human>)

- Riziko pro EU/EHP je velmi nízké, protože lidé a koně jsou koncovými hostiteli, nedochází k přímé migraci ptáků z Jižní Ameriky do Evropy a podmínky v Evropě jsou v současné době nevhodné pro přenos vektorem.